

24.03.2015

Conferință

Lansarea Seriei de Studii de Strategie și Politici – SPOS 2014

(Hotel Intercontinental, Sala Fortuna)

- SINTEZĂ -

Institutul European din România (IER) a organizat în data de 24 martie 2015 o conferință ocazională de lansarea celor două **Studii de Strategie și Politici** realizate în anul 2014, axate pe valorificarea potențialului de resurse de gaze de șist ale României (*Gazele de șist: între nevoi energetice și standarde de mediu*) și respectiv perspectiva aderării țării noastre la Uniunea Bancară (*When Should Romania Join the European Banking Union, Sooner or Later?*).

În cadrul sesiunii introductive, au luat cuvântul dna **Gabriela Drăgan**, profesor universitar și director general al Institutului European din România, dl **Leonard Orban**, consilier prezidențial pentru afaceri europene, dl **George Ciamba**, secretar de stat pentru afaceri europene în cadrul Ministerului Afacerilor Externe (MAE), și dna **Alina Bârgăoanu**, profesor universitar, prorector al Școlii Naționale de Studii Politice și Administrative (SNSPA) și președinte al Consiliului de Administrație al IER.

Temele aflate în centrul studiilor SPOS 2014, după cum a evidențiat dna **Gabriela Drăgan**, prezintă o perspectivă integrată, formulată de un colectiv valoros de cercetători, utilă în fundamentarea deciziilor guvernamentale în domeniul afacerilor europene și relevantă pentru parcursul României în context european. *„Consider că astfel de lucrări atestă faptul că există o bună expertiză în România în domeniul afacerilor europene. Studiile pot modela politici și pot alimenta dezbateri”*, a afirmat dna Drăgan, asigurând că în viitorul apropiat vor avea loc dezbateri, sub forma unor mese rotunde, aferente fiecărui studiu.

Secretarul de stat pentru afaceri europene, dl **George Ciamba**, a explicat că, în actualul context internațional economic, politic și de securitate, accentul ar trebui pus pe subiecte *„care pot stimula, în plan național și european, răspunsuri comune și solidaritate, cu viziune pe termen lung”*. *„Între timp prioritățile s-au schimbat, dar esența studiilor este de a lansa dezbateri pe teme europene”*. Referitor la studiul dedicat Uniunii Bancare, dl **George Ciamba** a apreciat că lucrarea oferă *„o analiză de impact necesară în actuala etapă, dar și dintr-o perspectivă pe termen mediu și lung”*. Reprezentantul MAE, instituție ce coordonează activitatea IER, a subliniat că România a participat activ la negocierile pentru crearea Uniunii Bancare, în cadrul cărora a pledat consecvent pentru menținerea transparenței și deschiderii față de statele membre din afara zonei euro. Oficialul, care s-a arătat interesat de perspectiva realizării unui studiu dedicat „Planului Juncker” de investiții strategice, a declarat că strategia de tip *wait and see* cu privire la aderarea României la Uniunea Bancară, sugerată în concluziile studiului, *„poate fi o opțiune bună, dat fiind că este prea devreme pentru a ști cum va funcționa în practică Uniunea Bancară”*.

Dl **Leonard Orban**, consilier prezidențial, a salutat apariția celor două studii, amintindu-și că el însuși a avut inițiativa celor două teme în urmă cu un an, în calitate de președinte al Consiliului de Administrație al IER. *„Uniunea Bancară este unul dintre pilonii consolidării Uniunii Economice și Monetare, iar subiectul este de o foarte mare actualitate”*, a punctat dl Orban, exprimându-și mulțumirea că cercetarea oferă atât argumente *pro*, cât și *contra*. *„Studiile sunt de foarte bună calitate și sper că vor genera dezbateri profunde, cu argumente, pe cele două subiecte”*, a declarat fostul comisar european.

Încă de la începutul intervenției sale, dna profesor universitar **Alina Bârgăoanu** a mărturisit că a citit toate studiile apărute în seria SPOS a IER și a folosit multe dintre ele în propria activitate de cercetare. *„Cred că România are specialiști de foarte mare calitate, dar ei trebuie descoperiți și stimulați să participe în dezbateri publice”*, a opinat dna Bârgăoanu, remarcând totodată că proaspăta sa calitate de președinte al Consiliului de Administrație al Institutului European din România *„implică o mare responsabilitate”*. Vorbind despre studiul consacrat Uniunii Bancare, ce a suscitât în mod evident cel mai mare interes în rândul vorbitorilor din sesiunea introductivă, prorectorul SNSPA a subliniat că *„Europa este apăsată de problema datoriei moștenite”* și și-a exprimat acordul față de o abordare de tip

wait and see. „Pe de altă parte, o strategie de *wait and see* nu este de bun augur și la nivel de Uniune Europeană, ținând cont de evoluțiile din jurul nostru”, a mai spus domnia sa.

Primul panel tematic, ce a urmat sesiunii introductive, a fost dedicat studiului *When Should Romania Join the European Banking Union, Sooner or Later?*, prezentat de analistul economic **Laurian Lungu**, coordonatorul echipei de autori din care a făcut parte alături de dna **Ella Kallai**. Cu ajutorul unei analize comparative, „cu precădere economică și mai puțin politică”, dl Lungu a trasat liniile mari ale studiului, făcând o sinteză a argumentelor pro și contra legate de aderarea României la Uniunea Bancară. „Pentru România, sau orice țară UE care nu se afla în zona euro, decizia de aderare la UBE depinde, în sens larg, atât de analiza cost-beneficiu, cât și de orizontul de timp pentru adoptarea monedei euro”, a explicat autorul.

„Evaluarea beneficiilor și a dezavantajelor aderării României la UBE trebuie făcută prin prisma modului în care construcția UBE poate sprijini semnificativ obiectivele României de creștere economică, stabilitate și intermediere financiară, precum și implementarea eficientă a politicilor monetare și fiscale”, a subliniat coordonatorul studiului. În context, dl Laurian Lungu a amintit de „decizia strategică” a BNR de a încheia procesul de aderare la UBE până la sfârșitul anului 2016, o abordare diferită de perspectiva altor bănci centrale din Europa Centrală și de Est, cum ar fi cele din Polonia, Republica Cehă sau Ungaria, care au optat la unison pentru a rămâne în afara UBE deocamdată. Pledând pentru prudență, „date fiind incertitudinile ce planează asupra zonei euro și a Uniunii Bancare, o arhitectură cu trei piloni din care doar unul este funcțional”, autorul a concluzionat că „strategia de tip *wait and see* este una potrivită, preferabilă unei aderări premature, inclusiv în ceea ce privește accesarea la zona euro”. „Trebuie să fim conștienți că, dacă vom intra în zona euro în 2019, vom avea probleme ani de-a rândul”, a avertizat domnia sa.

Dna **Cosmina Manolescu**, director general în cadrul Ministerului Finanțelor Publice (MFP), a subliniat oportunitatea conștientizării de către opinia publică românească a importanței și actualității subiectului Uniunii Bancare, fiind în asentimentul dlui **Leonard Orban**. De asemenea, dna Manolescu a declarat că împărtășește concluzia autorilor studiului legată de o strategie de expectativă a țării noastre, dat fiind că sunt elemente ale Uniunii Bancare despre care nu se știe cum vor funcționa. „Posibilitatea ca România să fie un contributor net la salvarea băncilor din zona euro este un aspect foarte important, ce trebuie analizat atent”, a notat reprezentanta MFP.

Un alt membru al panelului, dl **Aurelian Dochia**, analist economic, a oferit poate cel mai pesimist punct de vedere cu privire la viitorul Uniunii Bancare în general, menționând că are mari dubii că acest proiect va putea fi dus până la capăt de Uniunea Europeană. „Dintre cele trei componente ale UBE, cea care ar fi de un real interes pentru România este schema unică de garantare a depozitelor, o componentă practic inexistentă la ora actuală”, a precizat dl Dochia, privilegiind la rândul său strategia de tip *wait and see* promovată și de studiul realizat sub egida IER, ce prezintă însă exclusiv opinia autorilor. Panelul a fost moderat de dl **Bogdan Moinescu**, conferențiar universitar și consilier în cadrul Băncii Naționale a României, și s-a mai bucurat de prezența activă a dlui **Iulian Panait**, reprezentant al Autorității de Supraveghere Financiară, care a avertizat că „ceea ce se întâmplă cu băncile nu afectează numai sectorul bancar, existând unde ale eventualelor șocuri și către alte sectoare”.

În deschiderea celui de-al doilea panel tematic, dna **Mariana Papatulică**, cercetător științific la Institutul de Economie Mondială (IEM) din cadrul Academiei Române, coordonator al studiului *Gazele de șist: între nevoi energetice și standarde de mediu*, a prezentat de o manieră sintetică principalele descoperiri ale cercetării efectuate alături de dl **Petre Prisecaru**, doctor în economie și cercetător principal la IEM, și dna **Valentina Ivan**, analist al politicilor publice de energie. Potrivit dnei Papatulică, la originea studiului s-a aflat obiectivul de a consolida cadrul strategic general, de politici și acțiune, în promovarea securității aprovizionării cu energie prin valorificarea potențialului de rezerve de gaze neconvenționale ale României.

Pe baza analizei impactului economic, social, de mediu și asupra securității energetice, studiul a concluzionat că, în condițiile unui potențial geologic confirmat, cu cea mai bună susținere politică și cu aplicarea celor mai bune practici tehnologice și de mediu, gazele de șist nu vor reuși, într-un interval de timp previzibil, să schimbe „regulile jocului” energetic, respectiv să aibă o contribuție notabilă la creșterea securității energetice nici în Europa, și nici în România și, de asemenea, nici să asigure o minimizare a riscurilor de mediu și a emisiilor poluante. „România ar avea nevoie de exploatarea gazelor de șist pe fondul epuizării rezervelor de gaz convențional și din cauza importurilor scumpe din Rusia, dar riscurile de mediu sunt uriașe și tehnologia fracturării hidraulice ar trebui înlocuită cu tehnologii mai prietenoase cu mediul ambiant”. Dilema reprezentată de *independența energetică*, pe de

o parte, și *securitatea energetică*, pe de altă parte, s-a aflat în continuare în centrul unei dezbateri aprinse.

„Vorbim despre o problemă complexă, plasată în context european, dar și în contextul strategiei energetice naționale”, a apreciat dl **Sergiu Celac**, diplomat de carieră și membru în Consiliul de Administrație al IER. „În jurul gazelor de șist din România a existat multă emoționabilitate, dar și o manipulare expresă a opiniei publice”, a declarat domnia sa.

Cu toate că a combătut câteva teze înaintate de cercetare, dl **Mihnea Constantinescu**, ambasador pentru securitatea energetică în cadrul MAE, a apreciat că „studiul este un exemplu de diplomatie, fiind extrem de echilibrat”. „După cum sugerează și textul, ar fi foarte bine să aflăm, înainte de toate, dacă și în ce cantitate există aceste resurse în România”, a declarat domnia sa. „*Este bine să ne desprindem de șocul social produs de gazele de șist în urmă cu ceva vreme în România. Lucrurile evoluează, inclusiv la nivel de Uniune Europeană, unde se vorbește din ce în ce mai mult despre resurse neconvenționale indigene*”, a subliniat ambasadorul. O abordare similară a interpretării conținutului studiului a avut-o și dl **Iulian Chifu**, fost consilier prezidențial, președintele Centrului pentru Prevenirea Conflictelor și Early Warning, care a amintit, printre altele, de „*experiența de 30 de ani a României în domeniul fracturării hidraulice*”. În fine, dna **Rodica Stănescu**, profesor în cadrul Universității Politehnica din București și expert în domeniul chimiei, a făcut o prezentare tehnică a proceselor de explorare, exploatare și abandonare a gazelor de șist și a tras un semnal de alarmă asupra aspectelor ce țin de protecția mediului înconjurător și impactul asupra oamenilor. Panelul a fost moderat de dl **Ion M. Ioniță**, jurnalist, senior editor la publicația *Adevărul*.

Sinteză realizată de Bogdan Mureșan

Biroul Studii și Analize, IER

